

NÖLLE MOT RÅDET OCH KOMMISSIONEN

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM
(första avdelningen i utökad sammansättning)
den 18 september 1995 *

I mål T-167/94,

Detlef Nölle, som verkar under firma "Eugen Nölle", med hemvist i Remscheid (Tyskland), företrädd av Frank Montag och Hans-Joachim Prieß, advokater i Bryssel,

sökande,

mot

Europeiska unionens råd, företrädd av Jorge Monteiro och Jürgen Huber, juridiska rådgivare, i egenskap av ombud, biträdda av Hans-Jürgen Rabe och Georg Berisch, advokater i Hamburg och Bryssel, med delgivningsadress i Luxemburg hos Bruno Eynard, direktör vid avdelningen för juridiska frågor vid Europeiska investeringsbanken, 100, boulevard Konrad Adenauer,

och

* Rättegångsspråk: tyska.

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av Eric White, vid rätts-tjänsten, biträdd av Claus-Michael Happe, nationell tjänsteman med förordnande vid kommissionen, med delgivningsadress i Luxemburg hos Carlos Gómez de la Cruz, rättstjänsten, Centre Wagner, Kirchberg,

svarande,

angående en talan, väckt enligt artiklarna 178 och 215 andra stycket i EEG-fördraget, om ersättning för den skada som det sökande företaget påstås ha lidit till följd av antagandet av rådets förordning (EEG) nr 725/89 av den 20 mars 1989 om införande av en slutgiltig antidumpningstull på import av borstar och penslar för målning, limfärgning, lackering eller liknande med ursprung i Folkrepubliken Kina [vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå] som avsåg slutgiltig upp-börd av den preliminära antidumpningstull som infördes vid sådan import och som ogiltigförklarades genom domstolens dom av den 22 oktober 1991, Nölle (C-16/90, Rec. s. I-5163),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (första avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av J.L. Cruz Vilaça, ordförande, samt D.P.M. Barrington, H. Kirschner, A. Kalogeropoulos och V. Tiili, domare,

justitiesekreterare: H. Jung,

på grundval av det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 18 maj 1995,

följande

Dom

Bakgrunden till tvisten

- 1 Efter att klagomål hade ingivits i april 1986 av Fédération européenne de l'industrie de la brosse et de la pinceauterie (nedan kallad "FEIBP") inleddes ett förfarande avseende antidumpning vid import av vissa typer av borstar och penslar med ursprung i Kina. Utredningen som utfördes av kommissionen avslutades tillfälligt till följd av det åtagande om begränsning av export till gemenskapen som hade gjorts av det kinesiska företaget China National Native Produce & Animal By-Products Import & Export Corporation (nedan kallat "China National"). Detta åtagande godtogs genom rådets beslut 87/104/EEG av den 9 februari 1987 (EGT nr L 46, s. 45, nedan kallat "beslut 87/104").

- 2 Det på detta sätt tillfälligt avslutade förfarandet inleddes på nytt av kommissionen till följd av att FEIBT hade ingivit ett nytt klagomål som grundade sig på att det av China National gjorda åtagandet inte hade följts. De berörda parterna underrättades om detta genom offentliggörandet av ett yttrande som tillkännagav att ett förfarande med antidumpningsåtgärder vid import av vissa borstar för målning, limfärgning och lackering eller liknande med ursprung i Folkrepubliken Kina åter hade inletts (EGT nr C 257, 1988, s. 5). Efter att ha konstaterat att importerna till Förbundsrepubliken Tyskland och Förenade kungariket av berörda produkter med ursprung i Kina ensamma avsevärt hade överstigit den totala kvantitet för import som fastställs i åtagandet, införde kommissionen, genom förordning (EEG) nr 3052/88 av den 29 september 1988 om införande av en preliminär antidumpningstull på import av vissa borstar för målning, limfärgning, lackering och liknande med ursprung i Folkrepubliken Kina [vid översättningen fanns den svenska texten inte att tillgå] (EGT nr L 272, s. 16, nedan kallad "förordning nr 3052/88"), en preliminär antidumpningstull fastställd till en värdesats uppgående till 69 procent av nettopriset per styck för de berörda produkterna.

- 3 Den 20 mars 1989 bekräftade rådet den preliminära antidumpningstull som hade införts av kommissionen och, genom förordning (EEG) nr 725/89 av samma datum om införande av en slutgiltig antidumpningstull på import av borstar och penslar för målning, limfärgning, lackering eller liknande med ursprung i Folkrepubliken Kina, vilken avsåg slutgiltig uppbörd av den preliminära antidumpningstull som hade införts på dessa importörer (EGT nr L 79, s. 24, nedan kallad "förordning nr 725/89"), införde rådet en slutgiltig tullsats identisk med den för den preliminära tullen.
- 4 Den 21 november 1988 samt den 8 och den 14 februari 1989 släppte företaget Eugen Nölle (nedan kallat "Nölle") ut tre varupartier borstar och penslar för målning och tvättning på gemenskapens marknad för vilka Hauptzollamt Bremen-Freihafen (nedan kallad "Hauptzollamt") krävde betalning av den preliminära antidumpningstull som föreskrivs i förordning nr 3052/88. I överensstämmelse med artikel 1.4 i nämnda förordning ställde Nölle en säkerhet som motsvarade det fordrade beloppet som uppgick till 52 400 DM. Hauptzollamt krävde genom tre beslut av den 14 april 1989 Nölle på betalning av ett belopp om 51 217,40 DM motsvarande den slutgiltiga antidumpningstull som infördes genom förordning nr 725/89.
- 5 Eftersom Nölle ansåg att dessa tre beslut var rättsstridiga av det skälet att den förordning på vilken de grundades hade antagits i strid med överordnade gemenskapsregler, ingav det först ett klagomål till Hauptzollamt, vilket ogillades, och väckte därefter en talan om ogiltigförklaring vid Finanzgericht Bremen mot dessa beslut.
- 6 Den 22 januari 1990 begärde den nationella domstolen att domstolen skulle meddela ett förhandsavgörande avseende giltigheten av förordning nr 725/89. Denna begäran som ingavs till domstolen, enligt artikel 177 i EEG-fördraget, följdes av ett uppskov med verkställigheten av de tre angripna besluten.
- 7 Domstolen ogiltigförklarade förordning nr 725/89 i sin dom av den 22 oktober 1991 på den grunden att normalvärdet för de aktuella produkterna inte hade fastställts "på ett lämpligt och inte orimligt sätt" i betydelsen enligt artikel 2.5 a i rådets

förordning (EEG) nr 2423/88 av den 11 juli 1988 om skydd mot dumpad eller subventionerad import från länder som inte är medlemmar i Europeiska ekonomiska gemenskapen (EGT nr L 209, s. 1, nedan kallad "grundläggande förordning"). Domstolen bedömde i domen att Nölle, under antidumpningsförfarandet, hade inkommit med tillräckliga uppgifter för att "ge upphov till tvivel om den lämpliga och inte oförnuftiga karaktären av valet av Sri Lanka som referensland" för fastställandet av normalvärdet och att kommissionen och rådet inte hade gjort några "allvarliga och tillräckliga ansträngningar för att undersöka om Taiwan kunde anses som ett lämpligt referensland", såsom Nölle hade föreslagit (dom i målet Nölle, C-16/90, Rec. s. I-5163).

- 8 Med anledning av domen avslutade Finanzgericht Bremen rättegången genom beslut av den 21 januari 1992 och förpliktade, genom beslut av den 31 juli 1992, Hauptzollamt att ersätta rättegångskostnaderna. Dessa kostnader fastställdes, med hänsyn till de tillämpliga tyska bestämmelserna, till 10 941,40 DM jämte 4 procents ränta från dagen för ingivandet av ansökan.
- 9 I en skrivelse av den 30 juni 1992, ställd till rådet och kommissionen, begärde Nölle ersättning för den skada som företaget påstår sig ha lidit till följd av antagandet av den senare ogiltigförklarade förordning nr 725/89. Den påstådda skadan skulle ha bestått i dels betalningen av bankräntor till ett belopp av 50 188,15 DM på de summor som Nölle lånat för att betala antidumpningstull med anledning av andra beslut av tullmyndigheterna, vilka inte har varit föremål för någon talan vid domstol från dess sida, dels kostnader för ombud inför domstol som beräknas uppgå till 39 424,88 DM. Rådet och kommissionen ogillade denna ansökan genom skrivelse av den 22 juli respektive den 30 november 1992.
- 10 Det är under dessa omständigheter som det sökande företaget Nölle den 25 juni 1993 har väckt denna talan vid domstolen, vilken har registrerats under nr C-326/93.

- 11 Målet hänsköts, med tillämpning av artikel 4 i rådets beslut 93/350/Euratom, EKSG, EEG av den 8 juni 1993 om ändring av rådets beslut 88/591/EKSG, EEG, Euratom om upprättandet av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt (EGT nr L 144, s. 21), genom domstolens beslut av den 18 april 1994 till rätten där det registrerades under nr T-167/94.
- 12 Referenten förordnades genom rättens beslut av den 2 juni 1994 att tjänstgöra vid första avdelningen i utökad sammansättning, åt vilken målet följaktligen har tilldelats. Efter referentens rapport beslutade rätten (första avdelningen i utökad sammansättning) att inleda den muntliga förhandlingen utan att vidta några åtgärder för rättegångens beredning eller bevisupptagning. Parterna anmodades dock av rätten att svara på vissa skriftliga frågor. Parterna efterkom rättens anmodan, varvid sökanden inkom med sina svar den 19 april 1994 och svarandeparterna den 20 april 1994. Parternas muntliga framställningar och svar på rättens muntliga frågor hördes under den offentliga förhandling som hölls den 18 maj 1995.

Parternas yrkanden

- 13 Sökanden yrkar att rätten skall

— förplikta Europeiska ekonomiska gemenskapen att betala en summa av 79 834,45 DM jämte ränta med 8 procent från den 3 juli 1992, och

— förplikta svarandeparterna att ersätta rättegångskostnaderna.

14 Rådet yrkar att rätten skall

— ogilla talan, och

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

15 Kommissionen yrkar att rätten skall

— avvisa talan, eftersom den inte kan prövas, eller i andra hand

— ogilla talan som ogrundad, och

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Upptagandet till sakprövning

Sammanfattning av parternas argument

16 Kommissionen och rådet har i sina svaromål hävdats att talan inte kan tas upp till sakprövning.

17 Enligt rådet uppfyller ansökan inte kraven i artikel 19 i EEG-stadgan för domstolen och i artikel 38.1 c i rättegångsregler för Europeiska gemenskapernas domstol,

i vilka det föreskrivs att ansökan bland annat skall innehålla uppgifter om tviste-föremålet och en kort framställning av grunderna för talan.

18 Rådet har åberopat rättsens dom av den 10 juli 1990, *Automec mot kommissionen* (T-64/89, Rec. s. II-367), i vilken rätten fann att en ansökan som avser ersättning för skador som har vållats av en gemenskapsinstitution skall innehålla uppgifter som gör det möjligt att identifiera det agerande som sökanden förebrår institutionen och de grunder på vilka sökanden anser att det finns ett orsakssamband mellan agerandet och den skada som sökanden påstår sig ha lidit. Rådet har ansett att denna ansökan inte på ett klart sätt visar varken vilken handling eller underlåtenhet av gemenskapsinstitutionerna som skadeståndsyrkandet grundar sig på eller orsakssambandet mellan den påstådda handlingen eller åberopade underlåtenheten och den åsamkade skadan. I synnerhet skulle ansökan inte på ett klart och bestämt sätt ange om den åberopade skadan beror på antagandet av den ogiltigförklarade förordningen eller på det felaktiga valet av Sri Lanka som referensland eller på det faktum att kommissionen har underlåtit att kontrollera om Taiwan eventuellt skulle kunna vara ett lämpligare referensland.

19 Rådet har slutligen ansett att ansökan inte innehåller någon uppgift som visar att det finns ett orsakssamband mellan gemenskapsinstitutionernas agerande och den skada som påstås ha åsamkats och att det inte är förrän vid replikstadiet som sökanden, genom att bryta mot artikel 42.2 första stycket i rättegångsreglerna för domstolen, har åberopat omständigheter som visar att det finns ett sådant förhållande. Denna ansökan borde därför avvisas, eftersom den inte kan tas upp till prövning.

20 Även kommissionen har ansett att ansökan inte uppfyller kraven i artikel 38.1 c i rättegångsreglerna för domstolen. Enligt kommissionen har sökanden inte någonstans i ansökan framställt exakt på vilket sätt överträdelsen av den rättsregel som motiverade domstolens ogiltigförklaring av förordning nr 725/89 har orsakat den åberopade skadan. Den har påpekat att sökanden inte förrän vid replikstadiet har åberopat omständigheter som visar att det finns ett orsakssamband mellan den

åberopade skadan och de fel som svarandeparterna förebrås, vilket strider mot vad som föreskrivs i artikel 42.2 i rättegångsreglerna för domstolen.

- 21 Kommissionen har framställt en andra grund mot talans upptagande till sakprövning genom att göra gällande att beloppen som sökanden har fört fram för skada som den har lidit inte kan krävas inom ramen för en talan enligt artikel 215 andra stycket i EEG-fördraget. Enligt kommissionen kan en skadeståndstalan som grundas på denna artikel inte tas upp till sakprövning, såvida inte sökanden tidigare har uttömt de rättsmedel som föreskrivs i den nationella rättsordningen. Kommissionen har ansett att det med desto mer rätt måste förhålla sig så när gemenskapsrätten slutligen hänvisar till den nationella rätten, vilket skulle vara aktuellt i detta fall.
- 22 Kommissionen har, vad avser yrkandet om ersättning för de rättegångskostnader som Nölle har åsamkats vid den nationella domstolen, i synnerhet åberopat artikel 104.5 i rättegångsreglerna för domstolen vari det föreskrivs att beslut om rättegångskostnader i mål om förhandsavgörande ankommer på den nationella domstolen. Kommissionen har hävdats att frågan om rättegångskostnader således slutgiltigt har avgjorts av den tyska domstolen. Den har understrukit att sökanden, såsom framgår av handlingarna i målet, av Hauptzollamt faktiskt har erhållit en ersättning för kostnaderna som uppgår till 10 941,40 DM och att kostnaderna därutöver, vilka inte har ersatts enligt den lag som är tillämplig i den nationella rättegången, därför inte skulle kunna utgöra en skada som kan åberopas inom ramen för en skadeståndstalan som grundas på artikel 215 i fördraget utan att riskera att artikel 104.5 i rättegångsreglerna för domstolen förlorar sin betydelse.
- 23 Kommissionen har bedömt att samma resonemang även skall tillämpas på den skada som utgörs av de räntor som sökanden måste betala till sin bank för de kreditlättnader som banken ställde till sökandens förfogande för betalningen av den antidumpningstull som infördes genom förordning nr 725/89. Det skulle, såsom framgår av rådets förordning (EEG) nr 1430/79 av den 2 juli 1979 om återbetalning eller eftergift av import- eller exporttullar [vid översättningen fanns den svenska texten inte att tillgå] (EGT nr L 175, s. 1, nedan kallad "förordning nr 1430/79"), vara den nationella rätten som uteslutande avgör varje fråga som rör betalning

av räntor på återbetalning av summor som har uppburits rättsstridigt. Enligt kommissionen utgör denna grundläggande bestämmelse av lagkaraktär ett exempel på fall där tillämpningen av samma rätt inte är möjlig på gemenskapsnivå. Eftersom det i förordning nr 1430/79 inte föreskrivs om betalning av räntor har kommissionen ansett att det, i avsaknad av särskilda gemenskapsrättsliga bestämmelser, är bestämmelserna i den nationella rätten som är tillämpliga i detta fall (domstolens dom av den 12 juni 1980, *Express Dairy Foods*, 130/79, Rec. s. 1887).

24 Enligt kommissionen skulle slutligen allmänintresset i detta fall hindra att sökanden kan föra talan. Den omständigheten att skadeståndstalan väcktes den 25 juni 1993 — nästan sex månader efter att kommissionen ogillade sökandens krav på ersättning för den återopade skadan (skrivelse mottagen den 17 december 1992) — skulle i själva verket, med hänsyn till bestämmelserna i artikel 43 i EEG-stadgan för domstolen, framkalla tvivel i fråga om talans upptagande till prövning. Kommissionen har understrukit att även om domstolen tidigare har gjort en annan tolkning av nämnda artikel 43 (dom av den 5 april 1973, *Giordano mot kommissionen*, 11/72, Rec. s. 417), så har en nyare rättspraxis emellertid med kraft understrukit den formella och föreskriftsenliga karaktären hos de bestämmelser som avser tidsfrister för väckande av talan (beslut av den 15 maj 1991, *Emsland-Stärke mot kommissionen*, C-122/90, ej publicerat i rättsfallssamlingen, och av den 5 februari 1992, *Frankrike mot kommissionen*, C-59/91, Rec. s. I-525). Kommissionen har ansett att den kombinerade tillämpningen av artikel 43 i EEG-stadgan för domstolen och artikel 173 tredje stycket i EEG-fördraget, där det föreskrivs en tidsfrist om två månader för väckande av en talan om ogiltigförklaring, medför att sökanden har förverkat sin rätt. Denna lösning skulle vara förenlig med principen om rättssäkerhet, eftersom den skulle likställa sökanden med varje annan importör vars yrkande om återbetalning av antidumpningstull har ogillats av kommissionen på grundval av artikel 16 i den grundläggande förordningen och som inte kan angripa detta avslag inför gemenskapernas domstolar annat än inom den tidsfrist om två månader som föreskrivs i artikel 173 tredje stycket i EEG-fördraget.

25 Sökanden har hävdatt att dess ansökan inte innehåller någon tvetydighet beträffande bestämningen av det fel som har begåtts av gemenskapens myndigheter. Det skulle av hans ansökan klart framgå att det återopade felet avser antagandet av förordning nr 725/89 som har ogiltigförklarats av domstolen. Sökanden har, såvitt avser orsakssambandet, gjort gällande att han i sin ansökan på ett klart och otvetydigt sätt har visat att det finns ett orsakssamband mellan det återopade felet och den åsamkade skadan.

- 26 Dessutom skulle frågan om huruvida de omständigheter som framställs i sökandens ansökan är tillräckliga för att fastställa att det finns ett orsakssamband, vara en fråga som hänför sig till saken och inte till ansökans upptagande till sakprövning.
- 27 Sökanden har, beträffande den av kommissionen åberopade grunden som syftar till att förklara att yrkandet om ersättning för de kostnader som sökanden har åsamkats och de bankräntor som den har betalat inte kan tas upp till sakprövning av det skälet att den nationella domstolen redan skulle ha avgjort denna fråga, svarat att det i detta fall rör sig om en fråga i sak och inte om upptagandet till sakprövning. Den nationella rätten skulle i varje fall inte på ett slutgiltigt sätt kunna reglera de rättigheter som tillkommer sökanden enligt artikel 215 andra stycket i fördraget.
- 28 Sökanden har dessutom i sin replik understrukit att de summor för vilka han begär skadestånd inte på något sätt uteslutande skulle kunna anses som kostnader för ombud inför domstol, i den mån det av fakturor som har bifogats sökandens ansökan klart skulle framgå att hans advokater även har ingripit vid ett stort antal tullkontor.
- 29 Beträffande grunden att talan har väckts sent, har sökanden påmint om att — såsom kommissionen själv har erkänt — en sådan grund står i strid med domstolens rättspraxis på området och att den följaktligen inte kan godtas.

Förstainstansrättens bedömning

- 30 Vad först angår den av kommissionen påpekade grunden om att sökanden inte skulle kunna väcka denna talan sex månader efter ogillandet av hans yrkande om ersättning för den skada som han ansåg sig ha lidit, påminner rätten om att enligt artikel 43 i EEG-stadgan för domstolen preskriberas talan mot gemenskapen om ansvar i utomobligatoriska rättsförhållanden fem år efter den händelse som

föranleder ansvarstalan. Denna preskription avbryts antingen genom att talan väcks vid domstolen eller genom att den skadelidande dessförinnan gör framställning hos den behöriga institutionen inom gemenskapen, med det förbehållet att talan i sistnämnda fall väcks inom den frist om två månader som föreskrivs i artikel 173 eller om fyra månader som föreskrivs i artikel 175 i EEG-fördraget. Enligt en fast rättspraxis vid domstolen har artikel 43 nämligen inte något annat syfte än att förlänga utgången av fristen om fem år då en föregående talan eller ett yrkande som har väckts inom fristen inleder de frister som föreskrivs i artiklarna 173 eller 175 och inte att förkorta den femåriga preskription som fastställs i denna artikel när, såsom i detta fall, kravet på ersättning för en skada som har framställts till gemenskapsinstitutionerna inte har följts av en talan om ogiltigförklaring eller en passivitets-talan inom de frister som i detta avseende föreskrivs i artiklarna 173 och 175 i fördraget (domstolens dom av den 14 juli 1967, Kampfmeier m. fl. mot kommissionen, 5/66, 7/66 och 13/66—24/66, Rec. s. 317, och domen i målet Giordano mot kommissionen, nämnd ovan).

- 31 Eftersom att den händelse som har föranlett denna talan inträffade den 20 mars 1989, dagen för antagandet av förordning nr 725/89, det vill säga mindre än fem år före väckandet av talan, kan den således tas upp till sakprövning vad beträffar den frist inom vilken talan har väckts (domen i målet Kampfmeier m. fl. mot kommissionen, nämnd ovan, s. 337, och domen i målet Giordano mot kommissionen, nämnd ovan, punkt 6).
- 32 Beträffande, för det andra, grunden om överträdelse av artikel 19 första stycket i EEG-stadgan för domstolen som enligt artikel 46 första stycket i stadgan och artikel 38.1 c i rättegångsreglerna för domstolen är tillämplig på rätten, påminner rätten om att ansökan enligt denna bestämmelse bland annat skall innehålla uppgifter om tvisteföremålet och en kort framställning av grunderna för talan. För att uppfylla dessa krav skall en ansökan som syftar till ersättning för de skador som har vållats av en gemenskapsinstitution särskilt innehålla de uppgifter som gör det möjligt att identifiera det agerande som sökanden förebrår institutionen, de grunder enligt vilka sökanden anser att det finns ett orsakssamband mellan agerandet och den skada som sökanden anser sig ha lidit samt typen och omfattningen av denna skada (domstolens dom av den 2 december 1971, Zuckerfabrik Schöppenstedt mot rådet, 5/71, Rec. s. 975, domen i målet Automec mot kommissionen, nämnd ovan, punkt 73).

- 33 Förstainstansrätten konstaterar i detta fall att sökanden i ansökan tillräckligt har framställt att det rättsstridiga agerande som förebrås svarandeparterna grundar sig på antagandet av förordning nr 725/89 som har ogiltigförklarats av domstolen och som utgjorde orsaken till den åberopade skadan. Det finns anledning att konstatera att sökanden i ansökan har gjort gällande att den ifrågasatt förordningen utgjorde den adekvata orsaken till den åberopade skadan. Sökanden har på detta sätt framställt, om än kort, vari det orsakssamband som har åberopats för att berättiga sökandens skadeståndsyrkande skulle bestå. Den av rådet framställda grunden om att talan inte kan tas upp till sakprövning och som stöder sig på den omständigheten att sökanden dels inte har angett vilken handling eller underlåtenhet av gemenskapsinstitutionerna som har orsakat den åberopade skadan, dels inte skulle ha framlagt någon uppgift som gör det möjligt att visa att det finns ett orsakssamband mellan det ifrågasatta agerandet och den åsamkade skadan, kan inte godtas.
- 34 Beträffande, för det tredje, den grund som kommissionen har åberopat mot talans upptagande till sakprövning — som stöder sig på den omständigheten att de belopp som sökanden håller fram som åsamkad skada inte skulle kunna ersättas inom ramen för artikel 215 andra stycket i fördraget — anser rätten att det finns skäl att göra en åtskillnad mellan å ena sidan den skada som för sökanden skulle bli följden av betalningen av de rättegångskostnader som inte i sin helhet har ersatts till följd av den nationella domstolens beslut att avsluta rättegången, å andra sidan den skada som för sökanden skulle bli följden av betalningen av bankräntor på de belopp som han påstår sig ha lånat för att betala den antidumpningstull som infördes genom förordning nr 725/89.
- 35 Beträffande upptagandet till sakprövning av yrkandet om ersättning för skadan bestående i de rättegångskostnader som enligt beslutet av den nationella domstolen — vid vilken tvisten hade anhängiggjorts och där sökanden mot sig hade Hauptzollamt — skall bäras av sökanden, påminner rätten om att enligt en fast rättspraxis vid domstolen skall skadeståndstalan bedömas med hänsyn till helheten av det rättsliga skyddssystem för enskilda som har inrättats genom fördraget, även om skadeståndstalan enligt artiklarna 178 och 215 i fördraget har inrättats som en autonom väg med sin särskilda funktion inom ramen för systemet med rättsmedel och underkastas de villkor för tillämpning som har utformats med tanke på dess särskilda syfte. För det fall att en enskild anser sig kränkt genom tillämpningen av en normativ gemenskapsrättsakt som han anser vara rättsstridig, förfogar han över möjligheten, när genomförandet av rättsakten har anförtrotts nationella myndigheter, att vid tillfället för detta genomförande ifrågasätta giltigheten av rättsakten inför en nationell domstol inom ramen för en tvist där han ställs mot den

nationella myndigheten. Denna domstol kan eller till och med skall, enligt förutsättningarna i artikel 177 i fördraget, hänskjuta en fråga till domstolen om giltigheten av gemenskapsrättsakten i fråga. Förekomsten av en sådan talan är emellertid inte av sådan art att den på ett effektivt sätt kan säkerställa skyddet av enskilda som berörs annat än om den kan leda till ersättning av den åberopade skadan (domstolens dom av den 25 oktober 1972, Haegeman mot kommissionen, 96/71, Rec. s. 1005, dom av den 12 april 1984, Unifrex mot kommissionen och rådet, 281/82, Rec. s. 1969, dom av den 29 september 1987, De Boer Buizen mot rådet och kommissionen, 81/86, Rec. s. 3677, och dom av den 13 mars 1992, Vreugdenhil mot kommissionen, 282/90, Rec. s. I-1937).

36 Förstainstansrätten påpekar i detta hänseende att domstolen har fastställt att om skadeståndstalan inför gemenskapernas domstolar i vissa fall är beroende av att de nationella rättsmedel som står öppna för att ifrågasätta giltigheten av ett gemenskapsrättsligt beslut först har uttömts, skall tvisterna som hör under de nationella domstolarnas behörighet avgöras av dessa med tillämpning av den nationella rätten i den mån gemenskapsrätten inte har reglerat frågan och att det, i avsaknad av gemenskapsrättsliga bestämmelser på detta område, ankommer på de nationella myndigheterna att avgöra alla tilläggsfrågor som har samband med tvisten i målet vid den nationella domstolen (domstolens dom av den 21 maj 1976, Roquette frères mot kommissionen, 26/74, Rec. s. 677).

37 Det följer av ovannämnda rättspraxis att frågan om ersättning för kostnader, som är en tilläggsfråga i förhållande till tvisten i målet vid den nationella domstolen där sökanden ställdes mot Hauptzollamt med anledning av betalningen av den antidumpningstull som infördes genom förordning nr 725/89 som har ogiltigförklarats, hör under den nationella domstolens exklusiva behörighet. Den nationella domstolen måste, i avsaknad av gemenskapsrättsliga harmoniseringsbestämmelser på området, avgöra en sådan fråga — såsom den för övrigt har gjort i detta fall — genom att tillämpa bestämmelserna i den tillämpliga nationella rätten.

38 Det bör tilläggas att det i varje fall enligt artikel 104.5 i rättegångsreglerna för domstolen ankommer på den nationella domstolen att fatta beslut om rättegångskostnader i mål om förhandsavgörande. Det rör sig i detta fall om ett yrkande om

ersättning för en skada bestående i att parten är betalningsskyldig för rättegångskostnader som inte har betalats tillbaka, i överensstämmelse med det beslut enligt vilket den nationella domstolen avslutade det förfarande som där hade anhängiggjorts, till följd av det svar som domstolen gav på den fråga i begäran om förhandsavgörande som den nationella domaren hade underställt domstolen enligt artikel 177 i fördraget. Förstainstansrätten bedömer således att det, i den mån sökanden inte har gjort gällande att tillgripandet av de nationella rättsmedlen inte har kunnat erbjuda sökanden ett effektivt skydd av de rättigheter som tillkommer honom enligt gemenskapsrätten, inte ankommer på denna att med hjälp av en skadeståndstalan som har väckts inför denna ifrågasätta förekomsten och utövandet av den exklusiva behörighet som den nationella domstolen åtnjuter på området enligt artikel 104.5 i rättegångsreglerna för domstolen och att på så sätt beröva denna bestämmelse all dess ändamålsenliga verkan.

- 39 Följaktligen kan sökandens ansökan inte prövas, i den mån den avser ersättning för den skada som består i att parten är betalningsskyldig för kostnader som inte har betalats tillbaka, till följd av det beslut enligt vilket Finanzgericht Bremen avslutade tvisten om lagenligheten av förordning nr 725/89, eftersom rätten inte är behörig att avgöra en sådan fråga enligt artikel 215 andra stycket i fördraget.
- 40 Beträffande de kostnader som sökanden har åsamkats inom ramen för sina advokaters olika ingripanden vid ett stort antal tullkontor, bedömer rätten att det — även om det antas att sökanden tillåts att yrka ersättning för en sådan skada på replikstadiet — är lämpligt att spara prövningen av denna fråga till sakprövningen av ifrågasvarande ansökan.
- 41 Beträffande sökandens yrkande om ersättning för skadan bestående i betalning av bankräntor på de belopp som sökanden bekräftar att han har lånat för att betala den antidumpningstull som infördes genom förordning nr 725/89, konstaterar rätten att — som sökanden har redogjort för i sin ansökan och under förhandlingen den 18 maj 1995, vilket inte har emotsagts av svarandeparterna — inget nationellt

rättsmedel skulle ha möjliggjort för sökanden att i detta hänseende få ersättning för den ifrågavarande skadan. Eftersom ansvaret för de offentliga myndigheterna i Förbundsrepubliken Tyskland är beroende av om det begås ett fel inom ledningen för den ansvariga myndigheten, och som domstolens ogiltigförklaring av förordning nr 725/89 berodde på gemenskapsinstitutionernas felaktiga agerande och inte på de tyska offentliga myndigheternas agerande, kan nämligen inte den omständigheten att de nationella rättsmedlen först uttöms i detta fall på ett effektivt sätt säkerställa skyddet av de rättigheter för enskilda som tillkommer sökanden enligt gemenskapsrätten (se domstolens dom i målet Unifrex mot kommissionen och rådet, ovannämnd, punkt 12 och dom av den 6 juni 1990, AERPO m. fl. mot kommissionen, C-119/88, Rec. s. I-2189, punkt 13).

- 42 Under dessa förhållanden har rätten, som domstolen bedömde i domen Vreugdenhil mot kommissionen, ovannämnd (punkt 11—15), i den mån det är rådet som har givit upphov till den ogiltigförklarade förordningen som har orsakat den påstådda skadan, exklusiv behörighet att enligt artiklarna 178 och 215 i fördraget avgöra en skadeståndstalan som syftar till ersättning av en skada som kan tillskrivas gemenskapen. Sökandens talan bör därför, i den mån den syftar till att erhålla ersättning för den skada som berott på betalningen av de bankräntor på de belopp som har lånats inom ramen för tillämpningen av den ogiltigförklarade förordningen nr 725/89, anses kunna tas upp till sakprövning (se även domstolens dom av den 8 april 1992, Cato mot kommissionen, C-55/90, Rec. s. I-2533, punkt 17).

- 43 Av det föregående följer att talan bör förklaras kunna tas upp till sakprövning, i den mån den syftar till att erhålla ersättning för den skada som sökanden har påstått att han har lidit på grund av de bankräntor han har hävdad att han har betalat inom ramen för betalningen av den antidumpningstull som infördes genom förordning nr 725/89, och avvisas i övrigt.

Saken

Ursprunget till gemenskapens utomobligatoriska skadeståndsansvar

Sammanfattning av parternas argument

- 44 Sökanden har gjort åtskillnad mellan gemenskapens rättsakter av lagkaraktär å ena sidan och av administrativ karaktär å andra sidan och har ansett att bestämmelserna om antidumpning, även om de har antagits i form av en förordning, i själva verket befinner sig mellan de båda kategorierna. Enligt sökanden borde en liknande åtskillnad även göras beträffande grunden för gemenskapens skadeståndsansvar till följd av antagandet av rättsstridiga bestämmelser om antidumpning. Sökanden har således gjort gällande att det är de strängaste villkoren för gemenskapens skadeståndsansvar som är tillämpliga — det vill säga de som reglerar ansvar på grund av normativa rättsakter — när rättsstridigheten av en förordning om antidumpning beror på överträdelsen av regler som är förenade med uppskattningen av invecklade ekonomiska förhållanden. När rättsstridigheten beror på en överträdelse av förfaranderegler eller regler av administrativ art skulle det däremot vara så kallade "enkla" villkor som är tillämpliga. Enligt sökanden hänför sig det aktuella målet i princip till det andra fallet. Kommissionens fel skulle ha bestått i en överträdelse av den förfaranderegeln som uppställs i artikel 2.5 a i den grundläggande förordningen om fastställande av referensland.
- 45 Sökanden har i detta hänseende understrukit att om det, enligt domstolens dom av den 28 november 1989, *Epicheiriseon Metalleftikon Viomichanikon kai Naftiliakon m. fl. mot kommissionen och rådet (C-122/86, Rec. s. 3959)*, är de strängaste villkoren för kommissionens skadeståndsansvar på grund av normativa rättsakter som innebär val av ekonomisk politik som är tillämpliga vid genomförandet av den grundläggande förordningen, är det inte desto mindre sant att detta mål avsåg ett beslut av kommissionen om att avsluta ett antidumpningsförfarande vars karaktär av rättsakt som innebär ett val av ekonomisk politik inte skulle kunna förnekas. I det här målet innebär tillämpningen av artikel 2.5 a i den grundläggande förordningen däremot knappast användning av ett utrymme för skönmässig bedömning i fråga om ekonomisk politik, utan endast iakttagande av administrativa

förfaranderegler som omsorgsprincipen, den i artikel 190 i EEG-fördraget föreskrivna motiveringsskyldigheten och förbudet mot maktmissbruk.

- 46 På grundval av dessa beaktanden har sökanden endast i andra hand undersökt förutsättningarna för gemenskapens skadeståndsansvar på grund av en normativ rättsakt.
- 47 Kommissionen har påpekat att sökanden har försökt fastställa förekomsten av ett annat kriterium i fråga om utomobligatoriskt skadeståndsansvar än det som gäller när det rör sig om normativa rättsakter. Enligt kommissionen berörs sökandena på området antidumpning endast av den slutgiltiga förordningen om antidumpning och ett fel vid utarbetandet av denna förordning måste återspeglas i densamma för att en skadeståndstalan skall kunna föras med framgång (domstolens dom av den 5 oktober 1988, *Technointorg mot kommissionen och rådet*, 294/86 och 77/87, Rec. s. 6077). Eftersom endast den slutgiltiga förordningen kan vara orsaken till en skada, skulle gemenskapens skadeståndsansvar inte kunna aktualiseras i detta fall annat än på grund av en normativ rättsakt.
- 48 Rådet har framställt att, eftersom sökanden begär ersättning för den skada som han påstår sig ha lidit på grund av antagandet av förordning nr 725/89, kan frågan om gemenskapens ansvar endast bedömas mot bakgrund av principerna om skadeståndsansvar på grund av normativa rättsakter. Det har understrukit att sökandens tes, enligt vilken gemenskapens skadeståndsansvar inte skall fastställas med avseende på den typ av rättsakt som har orsakat den åberopade skadan utan med avseende på typen av åberopad överträdelse, strider mot domstolens rättspraxis (dom av den 19 maj 1992, *Mulder m. fl. mot rådet och kommissionen*, C-104/89 och C-37/90, Rec. s. I-3061). Rådet har inte desto mindre medgivit att om gemenskapsinstitutionerna begär en speciell överträdelse av tillämpliga regler inom ramen för det administrativa förfarande som föregår antagandet av en förordning om antidumpning, har den berörda personen dock möjlighet att väcka en skadeståndstalan, på villkor dock att det oegentliga agerandet ensamt har orsakat den åberopade skadan. Enligt rådet har sökanden emellertid inte i detta fall påstått att det var

själva valet av Sri Lanka som referensland eller underlåtenheten av gemenskapsinstitutionerna att inte närmare undersöka om Taiwan kunde vara ett lämpligare referensland som i sig har medfört den återopade skadan.

- 49 Slutligen har rådet understrukit att om gemenskapens skadeståndsansvar i detta fall skall aktualiseras på grundval av skadeståndsansvaret enligt en administrativ rättsakt, skulle det röra sig om ett bristfälligt agerande som endast kan tillskrivas kommissionen. Den aktuella talan skulle därför inte ha riktats mot rådet.

Förstainstansrättens bedömning

- 50 Förstainstansrätten konstaterar att sökanden yrkar ersättning för den skada som den påstår att den har lidit på grund av antagandet av förordning nr 725/89 som har ogiltigförklarats av domstolen.

- 51 Det finns i detta hänseende anledning att påminna om att, som domstolen ansåg i den ovan nämnda domen i målet *Epicheiriseon Metalleftikon Viomichanikon kai Naftiliakon m. fl. mot kommissionen och rådet*, rättsakterna från rådet och kommissionen som hänför sig till ett förfarande som syftar till ett eventuellt antagande av bestämmelser om antidumpning är normativa rättsakter som innebär val av ekonomisk politik, och att enligt en fast rättspraxis kan gemenskapens ansvar inte aktualiseras på grund av sådana rättsakter annat än vid förekomsten av en tillräckligt klar överträdelse av en överordnad rättsregel till skydd för enskilda (domstolens dom i målet *Zuckerfabrik Schöppenstedt mot rådet*, ovannämnd, dom av den 2 juni 1976, *Kampffmeyer m. fl. mot rådet och kommissionen*, 56/74—60/74, Rec. s. 711, punkt 13, dom av den 25 maj 1978, *HNL m. fl. mot rådet och kommissionen*, 83/76 och 94/76, 4/77, 15/77 och 40/77, Rec. s. 1209, punkt 4, och dom av den 4 oktober 1979, *Ireks-Arkady mot rådet och kommissionen*, 238/78, Rec. s. 2955, punkt 9, samt rättens dom av den 15 december 1994, *Unifruit Hellas mot kommissionen*, T-489/93, Rec. s. II-1201, punkt 35, och dom av den 21 februari 1995, *Campo Ebro m. fl. mot rådet*, T-472/93, REG s. II-424).

52 Förstainstansrätten bedömer att det saknas grund för sökandens tes, enligt vilken gemenskapens skadeståndsansvar i detta fall borde fastställas med avseende på typen av åberopad överträdelse (överträdelse av förfaranderegler) och inte med avseende på den typ av gemenskapsrättsakt som är orsak till den åberopade skadan. Det finns därför skäl att undersöka om de svarande institutionerna har begått en tillräckligt klar överträdelse av en överordnad rättsregel till skydd för enskilda.

Aktualiserandet av gemenskapens skadeståndsansvar på grund av normativa rättsakter

Felet

53 Sökanden har lagt gemenskapsinstitutionerna till last att vid tillämpningen av artikel 2.5 a i den grundläggande förordningen ha begått fyra fel som kan aktualisera gemenskapens skadeståndsansvar, nämligen för det första en överträdelse av artikel 190 i fördraget, för det andra en överträdelse av rätten till försvar, för det tredje ett maktmissbruk och för det fjärde en överträdelse av omsorgsprincipen och principen om god förvaltning.

Den påstådda överträdelsen av artikel 190 i fördraget

Sammanfattning av parternas argument

54 Sökanden har påpekat att domstolen i den ovan nämnda domen i målet Nölle har konstaterat att institutionernas påståenden om egenskaperna på Taiwans marknad varken stöddes av något närmare angivande eller av ingivandet av någon sakuppgift. Sökanden har även refererat till generaladvokatens förslag till avgörande i samma mål, vilken dessutom hade ansett att förordning nr 725/89 inte var tillräckligt motiverad på grund av att den med tystnad förbigick frågan om inte

också tillverkarna inom gemenskapen hade bidragit till skadan för industrin inom gemenskapen genom att sälja borstar med ursprung i Kina.

- 55 Kommissionen har hävdat att sökandens argumentation saknar grund, eftersom en överträdelse av artikel 190 i fördraget enligt en väl etablerad rättspraxis vid domstolen inte är av sådan beskaffenhet att det aktualiserar gemenskapens skadeståndsansvar (domstolens dom av den 15 september 1982, Kind mot EEG, 106/81, Rec. s. 2885).
- 56 Rådet har påstått att domstolen i den ovan nämnda domen i målet Nölle, i motsats till vad sökanden har gjort gällande, inte har fastställt att förordning nr 725/89 stred mot artikel 190 i fördraget eller att den inte var tillräckligt motiverad.

Förstainstansrättens bedömning

- 57 Förstainstansrätten konstaterar att domstolen i den ovan nämnda domen i målet Nölle inte har fastställt att gemenskapsinstitutionerna hade överträtt artikel 190 i fördraget eller att den omtvistade förordningen inte var tillräckligt motiverad. Förstainstansrätten påminner dessutom om att även om det antas att det går att sluta sig till en sådan överträdelse utifrån den ovan nämnda domen är, enligt en fast rättspraxis vid domstolen och rätten, en bristfällig motivering av en rättsakt i varje fall inte av sådan art att det aktualiserar gemenskapens skadeståndsansvar (de ovan nämnda domarna i målen Kind mot EEG, punkt 14, AERPO m. fl. mot kommissionen, punkt 20, och Unifruit Hellas mot kommissionen, punkt 41).
- 58 Den första grunden om bristfällig motivering av förordning nr 725/89 kan därför inte godtas.

Den påstådda överträdelsen av principen om rätten till försvar

Sammanfattning av parternas argument

- 59 Enligt sökanden framgår det klart av generaladvokatens förslag till avgörande i det ovan nämnda målet Nölle att överträdelsena av omsorgsprincipen, artikel 190 i fördraget och förbudet mot maktmissbruk i allt väsentligt utgör en överträdelse av enskildas rätt till ett rättvist försvar. Den senare rättigheten utgör en grundläggande bestämmelse som finns inskriven i artikel 16 i Den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Sökanden har i detta hänseende påpekat att enligt domstolens rättspraxis utgör de grundläggande rättigheterna en integrerande del av de allmänna rättsprinciper vilkas efterlevnad tillförsäkras av domstolen (dom av den 27 juni 1991, Al Jubail Fertilizer mot rådet, C-49/88, Rec. s. I-3187).
- 60 Kommissionen har hävdat att alla parter som berörs av ett antidumpningsförfarande inte åtnjuter samma skydd av rätten till försvar, eftersom vidden av detta skydd står i nära relation till deras ställning i rättegången. Den har påmint om att enligt domstolens rättspraxis är det endast de personer som en rättsakt går emot som kan göra gällande skyddet av sådana rättigheter. Under ett antidumpningsförfarande har sådana rättsakter dock bara antagits gentemot exportörer och inte gentemot importörer som sökanden.
- 61 Rådet har bestritt att sökanden skulle ha åtnjutit skyddet av rätten till försvar och har gjort gällande att skyldigheten för gemenskapsinstitutionerna att iaktta de allmänna principerna om god förvaltning, i detta fall inte syftar till att skydda sökandens intressen utan kollektivets. Det har tillagt att den omständigheten att överträdelsen av denna princip kan leda till att en rättsakt ogiltigförklaras inte innebär att dessa principer skulle ha skyddet av enskilda som syfte.

Förstainstansrättens bedömning

- 62 Förstainstansrätten påpekar att enligt domstolens rättspraxis riktas antidumpningsförfarandet och de eventuella bestämmelser om försvar som har antagits för dess verkan endast mot utländska tillverkare och exportörer eller tredje land och, i förekommande fall, bundna importörer och inte mot oberoende importörer som sökanden (domstolens dom av den 28 november 1991, BEUC mot kommissionen, C-170/89, Rec. s. I-5709).
- 63 Förstainstansrätten konstaterar att antidumpningsförfarandet i detta fall inte inleds gentemot sökanden och att det följaktligen inte kan leda till en handling som går honom emot, eftersom ingen anklagelse har riktats mot honom. Sökandens grund om den påstådda överträdelsen av hans rätt till försvar saknar därför grund och kan följaktligen inte godtas (domstolens dom i målet BEUC mot kommissionen, ovannämnd, punkt 20—23, dom av den 10 juli 1986, Belgien mot kommissionen, 234/84, Rec. s. 2263, och 40/85, Rec. s. 2321, punkt 28).

Det påstådda maktmissbruket

Sammanfattning av parternas bedömning

- 64 Sökanden har hävdats att i den mån domstolen i punkt 36 i den ovan nämnda domen i målet Nölle konstaterade att gemenskapsinstitutionerna gjorde ett orimligt och olämpligt val inom ramen för fastställandet av normalvärdet, skulle det även ha konstaterats att just detta agerande från gemenskapsinstitutionernas sida dessutom skulle ha utgjort ett maktmissbruk.
- 65 Svarandeparterna har inte ingivit några synpunkter i detta hänseende.

Förstainstansrättens bedömning

- 66 Förstainstansrätten påpekar att det av en fast rättspraxis följer att ett beslut eller en gemenskapsrättsakt bara är behäftad med maktmissbruk om det på grundval av objektiva indicier som är relevanta och överensstämmande framkommer att de har antagits för att uppnå andra syften än de åberopade (domstolens dom av den 4 juli 1989, Kerzmann mot revisionsrätten, 198/87, Rec. s. 2083, punkt 2 i sammanfattningen av domen, och dom av den 11 juli 1990, Sermes, C-323/88, Rec. s. I-3027, punkt 33).
- 67 Förstainstansrätten konstaterar att sökanden har inskränkt sig till ett enda enkelt påstående, utan att ens försöka fastställa att det finns fog för det och utan att stödja det med något som helst bevis. Under dessa förhållanden anser rätten att den framställda grunden om ett maktmissbruk saknar grund och följaktligen inte kan godtas (se domen i målet Sermes, ovannämnd, punkterna 35 och 36).

Den påstådda överträdelsen av omsorgsprincipen och principen om god förvaltning

Sammanfattning av parternas argument

- 68 Sökanden har påmint om att domstolen i den ovan nämnda domen i målet Nölle har konstaterat att gemenskapsinstitutionerna hade underlåtit att beakta väsentliga uppgifter och inte hade undersökt akten med erforderlig skyndsamhet. Enligt sökanden utgör ett sådant agerande en överträdelse av omsorgsprincipen som är en av de garantier som ges av gemenskapens rättsordning i de administrativa förfarandena (dom av den 21 november 1991, Technische Universität München, C-269/90, Rec. s. I-5469) och en överträdelse av den i tysk rätt kända "Offizialmaxime"-principen, enligt vilken den berörda myndigheten beslutar om förfarandet, vilket innebär att kommissionen i detta fall skulle ha varit tvungen att vid genomförandet av artikel 2.5 a i den grundläggande förordningen iaktta de processrättsliga garantierna för enskilda. Överträdelsen av omsorgsprincipen skulle dessutom i detta fall

ha utgjort en överträdelse av den i artikel 7.1 b, 7.2 a, 7.4 och 7.5 i den grundläggande förordningen föreskrivna rätten att höras, eftersom kommissionen inte beaktade sökandens argumentering avseende valet av referensland.

- 69 Sökanden har, beträffande omfattningen av det skydd som ges genom de principer som påstås ha överträtts, särskilt åberopat domstolens och rättens rättspraxis (domstolens dom av den 4 februari 1987, *Bouteiller mot kommissionen*, 324/85, Rec. s. 529, dom av den 11 oktober 1990, *FUNOC mot kommissionen*, C-200/89, Rec. s. I-3669, samt rättens dom av den 27 februari 1992, T-79/89, T-84/89—T-86/89, T-89/89, T-91/89, T-92/89, T-94/89, T-96/89, T-98/89, T-102/89 och T-104/89, *BASF m. fl. mot kommissionen*, Rec. s. II-315), enligt vilken de normer i gemenskapsrätten som inte bara reglerar villkoren för institutionernas interna verksamhet, utan även säkerställer iakttagandet av principerna om lagenlighet, rättssäkerhet och god förvaltning, vilka kan åberopas av fysiska och juridiska personer, är "rättighetsskapare" och rättssäkerhetsfaktor för de berörda personerna. Sökanden har på grund av detta dragit slutsatsen att gemenskapsinstitutionerna genom att tillämpa artikel 2.5 a i den grundläggande förordningen felaktigt har brutit mot de normer som avser iakttagandet av de processrättsliga garantierna för enskilda (omsorgsprincipen) och som utgör grundvalen för de rättigheter för enskilda som dessa kan göra gällande mot myndigheten.
- 70 Kommissionen har bestritt att den påstådda överträdelsen av omsorgsprincipen utgör en överträdelse av en rättsregel som skyddar sökanden personligen och har ansett att sökandens hänvisning till den ovan nämnda domen i målet *Technische Universität München* inte är relevant i detta fall, på grund av att den roll en importör har vid fastställande av referensland är olik den roll som innehas av en importör av vetenskapliga anordningar, eftersom den oberoende importören inte har en bestämmande roll vid antidumpningsförfarandet och inte direkt berörs av det fattade beslutet.
- 71 Kommissionen har medgivit att "Offizialmaxime"-principen innebär att den är skyldig att iaktta omsorgsplikten, men har gjort gällande att det för att principen om iakttagande av omsorgsplikten skall kunna ge upphov till rättigheter för enskilda skulle vara lämpligt att undersöka om den enskilde, inom ramen för tillämpningen av artikel 2.5 a i den grundläggande förordningen, har en rätt att

framställa en begäran som skulle tillåta den att inrikta myndighetens verksamhet på det sätt som den enskilde hade begärt eller om det är myndigheten själv som beslutar om gången för det aktuella förfarandet ("Offizialmaxime"). Enligt kommissionen är det den administrativa myndigheten som ensam bestämmer om genomförandet av den ifrågavarande bestämmelsen, varför sökanden i detta fall inte skulle åtnjuta någon sådan rättighet för enskilda. Kommissionen har också bestritt att artikel 7 i den grundläggande förordningen ger sökanden processrättsliga garantier och har understrukit att denna bestämmelse, för övrigt på ett inte uttömmande sätt, enbart anger de informationskällor som gemenskapsinstitutionerna kan tillgripa vid inledningen och under gången av en antidumpningsutredning, eftersom importörerna i detta hänseende endast utgör en av dessa källor som således inte åtnjuter andra rättigheter än de som föreskrivs i den grundläggande förordningen (domen i målet BEUC mot kommissionen, ovannämnd).

- 72 Rådet har anslutit sig till kommissionens argumentering och har gjort gällande att, även om det medgavs att domstolen skulle ha medgivit att institutionerna hade överträtt omsorgsprincipen, det av detta inte skulle följa att de hade överträtt en rättsregel till skydd för sökandens intressen. Rådet har i detta hänseende gjort gällande att det för att utröna om omsorgsprincipen är en norm till skydd för enskilda först måste fastställas om den bestämmelse vars tillämpning utgör ursprunget till den påstådda överträdelsen av denna princip är av skyddskaraktär. Rådet har av detta dragit slutsatsen att i den mån artikel 2.5 a i den grundläggande förordningen, vilken utgör den aktuella bestämmelsen, inte skyddar sökandens intressen, gör omsorgsprincipen inte heller det.

Förstainstansrättens bedömning

- 73 Förstainstansrätten påminner om att när gemenskapsinstitutionerna förfogar över ett stort utrymme för skönsmässig bedömning har, enligt domstolens rättspraxis, iakttagandet av de garantier som ges av gemenskapens rättsordning i de administrativa förfarandena en betydelse som är än mer grundläggande, och att bland dessa garantier förekommer särskilt skyldigheten för den behöriga institutionen att med omsorg och opartiskhet undersöka alla relevanta uppgifter i det aktuella fallet, partens rätt att ge tillkänna sin ståndpunkt samt att få ett tillräckligt motiverat beslut (domen i målet Technische Universität München, ovannämnd, punkt 14).

- 74 Förstainstansrätten konstaterar att det av punkt 30—32 i den ovan nämnda domen i målet Nölle framgår att domstolen ogiltigförklarade förordning nr 725/89 på grund av att kommissionen hade underlåtit att beakta väsentliga uppgifter för att fastställa den lämpliga karaktären av det valda referenslandet och inte närmare hade prövat det av sökanden framställda förslaget angående valet av Taiwan och sökandens argument beträffande felaktigheten av valet av Sri Lanka som referensland. Domstolen konstaterade särskilt i punkt 34 i den ovan nämnda domen att kommissionens påståenden, enligt vilka Taiwan inte hade tagits i beaktande som referensland av det skälet att de fysiska kännetecknen och produktionskostnaderna för produkterna i fråga var olika och att tillverkarna i Taiwan med vilka kontakt hade tagits hade vägrat att samarbeta, inte hade stötts av något närmare angivande eller av ingivandet av någon sakuppgift.
- 75 Förstainstansrätten anser med hänsyn till dessa konstateranden att gemenskapsinstitutionernas agerande beträffande fastställandet av referensland, vilket beivrades av domstolen i den ovan nämnda domen i målet Nölle genom ogiltigförklaringen av förordning nr 725/89, kan anses ha utgjort en överträdelse av omsorgsprincipen.
- 76 Förstainstansrätten anser för övrigt att skyddscharakteren av den på så sätt åsidosatta principen i detta fall inte kan ifrågasättas. Även om de rättigheter som ges till de inblandade parterna under ett antidumpningsförfarande beror på i vilket skede förfarandet befinner sig, på den egenskap i vilken de deltar i förfarandet (berörd exportör, bunden importör, oberoende importör) och på de skilda bestämmelserna i den grundläggande förordningen, är det nämligen ändå så att kommissionen — när en oberoende importör i egenskap av "berörd part" med framgång gör gällande ett tillräckligt intresse för ändamålet med hans deltagande under ett antidumpningsförfarande och trots de tvivel som dennes argumentering framkallar beträffande valet av lämpligt referensland — bryter mot omsorgsprincipen som är en regel till skydd för enskilda, när den genom att åsidosätta den skyldighet som åligger den avhåller sig från att på ett allvarligt och grundligt sätt pröva om importörens argument eller förslag är välgrundade.

- 77 Förstainstansrätten anser att det därefter är lämpligt att pröva frågan om det i detta fall har rört sig om en uppenbar och allvarlig överträdelse av denna regel, utan att det är nödvändigt att undersöka om omsorgsprincipen är en överordnad rättsregel.

Den uppenbara och allvarliga beskaffenheten av överträdelsen av omsorgsprincipen och av principen om god förvaltning.

Sammanfattning av parternas argument

- 78 Sökanden har påmint om att domstolen i den ovan nämnda domen i målet Nölle konstaterade att sökanden under förfarandet angående fastställandet av referensland till kommissionen hade ingivit uppgifter som kunde framkalla uppenbara tvivel i fråga om valet av Sri Lanka som referensland. I den mån kommissionen föredrog att inte beakta dessa upplysningar utan att lämna en riktig redogörelse, skulle gemenskapsinstitutionernas ståndpunkt därigenom ha varit felaktig och oförlätlig och ha utgjort ett uppenbart maktmissbruk, eftersom allvaret av en sådan överträdelse följer av den omständigheten att de på så sätt kränkta principerna utgör grundläggande principer (rättens dom av den 27 juni 1991, Stahlwerke Peine-Salzgitter mot kommissionen, T-120/89, Rec. s. II-279, punkt 111).
- 79 Dessutom skulle enligt sökanden allvaret av överträdelsen även följa av omfattningen av det utrymme för skönsmässig bedömning som gemenskapsinstitutionerna förfogar över inom ramen för genomförandet av artikel 2.5 a i den grundläggande förordningen, eftersom iakttagandet av förfaranderegler, bland vilka principerna om omsorg och god förvaltning förekommer, gör sig gällande i ännu högre grad då gemenskapsinstitutionerna i detta fall åtnjuter ett stort utrymme för skönsmässig bedömning. Om det således finns skäl att tilldela de regler som överträddes vid antagandet av förordning nr 725/89 en särskilt hög rang på grund av att artikel 2.5 a i den grundläggande förordningen ger gemenskapsinstitutionerna ett stort utrymme för skönsmässig bedömning, skulle det enligt sökanden av detta följa att överträdelsena av principerna om omsorg och god förvaltning måste anses allvarliga. Sökanden har slutligen hävdats att den omständigheten att den berörda

överträdelsen gränsar till godtycke, enligt senare rättspraxis vid domstolen inte utgör en nödvändig förutsättning för att gemenskapens ansvar skall aktualiseras (dom av den 18 maj 1993, kommissionen mot Stahlwerke Peine-Salzgitter, C-220/91 P, Rec. s. I-2393).

- 80 Kommissionen har angett att domstolen i domen i målet Nölle uteslutande har hänfört sig till den omständigheten att Nölle till kommissionen hade tillkännagivit tillräckliga uppgifter för att framkalla tvivel om den lämpliga och inte oförnuftiga karaktären av valet Sri Lanka som referensland. För att gemenskapens skadeståndsansvar skall aktualiseras på grund av en normativ rättsakt skulle det enligt kommissionen krävas att det finns en tillräckligt klar överträdelse, det vill säga allvarlig, uppenbar och som gränsar till godtycke. Enligt kommissionen utgör emellertid det som är tvivelaktigt motsatsen till det som är uppenbart och godtyckligt.
- 81 Kommissionen har även invänt mot att den åberopade överträdelsen av artikel 2.5 a i den grundläggande förordningen skall anses allvarlig. Den har påmint om att enligt domstolens rättspraxis beror omfattningen av skyddet av de processuella rättigheterna för de enskilda som är inblandade i ett antidumpningsförfarande på deras processuella ställning. Kommissionen har ansett att sökanden inte skulle kunna göra gällande en allvarlig överträdelse av hans processuella rättigheter genom att åberopa att det finns ett nära förhållande mellan det utrymme för skönsmåssig bedömning som kommissionen åtnjuter vid genomförandet av bestämmelser i den grundläggande förordningen och den noggranna hänsyn som kommissionen måste ta till de inblandade parternas processuella rättigheter, eftersom sökanden enligt domstolens rättspraxis inte borde anses som berörd part (domen i målet BEUC mot kommissionen, ovannämnd).
- 82 Rådet har gjort gällande att sökandens tes, enligt vilken ett agerande som ligger nära godtycke inte längre är en nödvändig förutsättning för att gemenskapens ansvar skall aktualiseras, i själva verket inte finner något stöd i rättspraxis.

83 Rådet har påpekat att gemenskapsinstitutionerna inte har agerat på ett godtyckligt sätt, utan endast har felbedömt omfattningen av sin undersökningsplikt vid genomförandet av artikel 2.5 a i den grundläggande förordningen.

84 Rådet har även förkastat sökandens tes enligt vilken överträdelsen av en rättsregel som innebär användning av ett relativt stort utrymme för skönsmässig bedömning automatiskt skulle anses som allvarlig. Enligt rådet beror en sådan bedömning på de särskilda omständigheterna i det aktuella fallet. Sökanden skulle emellertid inte ha förklarat varför överträdelsen av artikel 2.5 a i den grundläggande förordningen borde anses allvarlig. Rådet har slutligen framställt att det inte heller kan fastslås att överträdelsen av den ifrågavarande bestämmelsen på grund av överträdelsen av grundläggande principer som säkerställer dess genomförande är allvarlig, eftersom det i detta fall inte skulle ha förekommit någon överträdelse av sådana principer.

Förstainstansrättens bedömning

85 Förstainstansrätten påminner om att enligt en fast rättspraxis innebär en tillräckligt klar överträdelse av en bestämmelse i ett normativt sammanhang, som i detta fall — vilket kännetecknas av användningen av ett stort utrymme för skönsmässig bedömning som är nödvändig för genomförandet av en gemensam handelspolitik, — att gemenskapens ansvar endast kan aktualiseras om den berörda institutionen på ett uppenbart och allvarligt sätt har åsidosatt de gränser som gäller för utövandet av dess befogenhet (se de ovan nämnda domarna i målen HLN m. fl. mot rådet och kommissionen, Mulder m. fl. mot rådet och kommissionen, Campo Ebro m. fl. mot rådet).

86 Förstainstansrätten påpekar att domstolen i sin ovan nämnda dom i målet Nölle konstaterade att "Nölle inkom med tillräckliga uppgifter — vilka under antidumpningsförfarandet redan var kända av kommissionen och rådet — för att ge upphov till tvivel om den lämpliga och inte oförnuftiga karaktären av valet av Sri Lanka

som referensland” och att ”även om institutionerna inte är tvingade att beakta varje referensland som föreslås av parterna inom ramen för antidumpningsförfarandet, borde de tvivel som det gavs upphov till i fallet beträffande valet av Sri Lanka ha förmått kommissionen att undersöka det av sökanden framställda förslaget grundligare” (punkterna 30 och 32 i den ovan nämnda domen).

- 87 Det bör således konstateras, som framgår av de överväganden som domstolen har framställt i den ovan nämnda domen i målet Nölle, att denna inte har uttalat att valet av Sri Lanka som referensland i sig var ett felaktigt val och att den endast har konstaterat att kommissionen, ställd inför de av sökanden framställda tvivlen, borde ha gjort en grundligare undersökning för att pröva om Taiwan kunde vara ett lämpligare val, så som sökanden hade hävdad. Som kommissionen för övrigt med rätta har understrukit är det som är tvivelaktigt dock långt ifrån uppenbart och godtyckligt.
- 88 Det finns skäl att i detta hänseende påpeka att kommissionen, ställd inför de tvivel som sökanden hade framställt beträffande valet av Sri Lanka som referensland, inte avhöll sig från att undersöka om Taiwan i stället kunde vara ett lämpligare referensland, vilket agerande i ett sådant fall skulle ha kunnat utgöra en allvarlig brist i beaktandet av dess skyldigheter avseende god förvaltning i förhållande till de i förfarandet inblandade parterna, utan att den inte gjorde en allvarlig och tillräcklig ansträngning i detta hänseende. Detta framgår klart av punkt 34 i domen i målet Nölle där domstolen konstaterade att den skrivelse som kommissionen hade ställt till de två huvudsakliga tillverkarna i Taiwan inom ramen för fastställandet av referensland inte kunde anses som ett tillräckligt försök att erhålla upplysningar, med hänsyn till innehållet i denna skrivelse och den extremt korta svarsfrist som hade givits, vilket praktiskt taget omöjliggjorde samarbetet med de ifrågavarande tillverkarna.
- 89 Av detta följer att i den utsträckning gemenskapsinstitutionerna inte helt har åsidosatt sin skyldighet att gentemot sökanden iakttä omsorg och god förvaltning, utan endast har felbedömt omfattningen av sina skyldigheter enligt denna princip, kan överträdelsen av omsorgsprincipen i detta fall inte anses som en tillräckligt klar överträdelse eller som en överträdelse som är uppenbar och allvarlig i betydelsen

enligt domstolens rättspraxis (se domarna HNL m. fl. mot rådet och kommissionen, 116/77 och 124/77, Rec. s. 3497, och Koninklijke Scholten-Honig mot rådet och kommissionen, 143/77, Rec. s. 3583).

- 90 Det bör i varje fall tilläggas att även om kommissionen hade företagit en allvarligare prövning av frågan om Taiwan skulle kunna vara ett lämpligt referensland, skulle inget hindra att det vid utgången av en sådan prövning visar sig att Sri Lanka kan vara ett lämpligt och förnuftigt val i betydelsen enligt artikel 2.5 a i den grundläggande förordningen.
- 91 Det finns därför skäl att, i avsaknad av en tillräckligt klar överträdelse av en rättsregel till skydd för sökanden, ogilla talan som ogrundad utan att det behöver undersökas om de övriga förutsättningarna för att gemenskapens skadeståndsansvar skall aktualiseras är uppfyllda i detta fall. Detta gäller såväl beträffande yrkandet om skadestånd för de bankräntor som sökanden tvingades betala på de belopp som han lånade inom ramen för den antidumpningstull som infördes genom förordning nr 725/89 som beträffande yrkandet om skadestånd för de kostnader som han har åsamkats inom ramen för hans advokaters olika ingripanden vid tullkontor.

Rättegångskostnader

- 92 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna om så har yrkats. Eftersom sökanden är den tappande parten, bör han bära sina egna kostnader och ersätta de kostnader som har angivits av rådet och kommissionen, vilka har yrkat i enlighet härmed.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (första avdelningen i utökad sammansättning)

följande dom:

- 1) Talan ogillas.
- 2) Sökanden skall ersätta rättegångskostnaderna.

Cruz Vilaça

Barrington

Kirschner

Kalogeropoulos

Tiili

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 18 september 1995.

H. Jung

Justitiesekreterare

J.L. Cruz Vilaça

Ordförande